

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3:50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HÍRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Befizetés a Fazekas-utcaáról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden donánytözsében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Gerinctelen emberek.

Kassa, augusztus 24.

A régi világban a protekciót pártfogásnak mondták, ma azonban ez a szó jóformán kiveszett a magyar nyelvől. Ma már a kukoricacsósz is protekciót emleget, hol kérvén, hol adván, ahogy a sora hozza. És igaza van neki, ha protekciót mond és nem pártfogást. Ebben a szóban lélek van, melegség, érzik belőle valami patriarchális. A protekcióban van valami ami teljes tagadása mind ennek. Kelemetlen csengése van, rideg és üzleti. Persze csak a közömbös ember előtt, mert aki kapta a protekciót, annak szebb hangzásu ez a szó a szférák zenéjénél.

De melyikünk az a közömbös ember, aki sohse kért protekciót, ha sokszor nem kapott is? A koldus is azt hányja a másik koldusnak, hogy protekcióval kapott külön helyet a templom küszöbén, mint ő. Protekció nélkül nem kaphatni meg a legromgyosabb irnoki állást sem, amelyik épen csak arra való, hogy kinosabbá tegye az éhenveszést. Hagyján az irnokság, Magyarországon ugynevezett irói sikerek is alapszanak csuszás-mászással szerzett protekción. S ami a legnagyobb veszedelem: a köztisztviselői pályának Magyarországon levegője a protekció. Képzettség, tudás, szorgalom, jeles iskolai bizonyítvány, munkában töltött esztendő ajánlása mind hiábavaló. Inkább teher, mint támaszték, mert talpon tartja az ember önértékét és nem engedi kilincselni protekcióért. Protekció nélkül pedig megfuladsz, mint levegő nélkül.

Abból az alkalomból mondjuk ezeket, hogy a postatakarékpénztári intézmény tisztviselői fölratílag kérnek védelmet a kormánytól a protekció ellen. Természetesen azok, akiket a másoknak adott protekció megnyomorított. Kérésük természetesen jagosult az igazság, a törvény, az egyén szempontjából, azonban mozgalmukból vádat a mai kormány ellen csak a legdurvább rosszhiszeműség kovácsolhat.

A protekciót nem ma találták fel, az vele született a társadalommal. Azonban uralkodó rendszerré nem lett, csak a züllött társadalmakban s aki nálunk uralkodó rendszerré tette, az Tisza Kálmán volt. Ő tette elvé, hogy a kormány lefolyásának döntőnek kell lennie az utkaparótól kezdve föl a főispánig, az elkorhadt hidge-rendától föl a milliós városi ügyekig. Ő dolgozta ki démoni tökéletességgel a protekció rendszerét s tőle vette azt át az egész társadalom.

Neki politikai célja volt a rendszerrel, semmivel se különb, mint hajdan a Kollonicsé: leszoktatni a társadalmat az öntevékenységről, kilopni belőle az önértékét, meggyöngíteni benne a kötelesség és felelősség élő érzetét s elhítenni vele, hogy magától semmire se mehet, mindent a mindenható hatalomtól várhat a maga föltétlen átengedése és a köteles hála fejében.

A rendszer célt ért, rettenetes célt. Ami a világ létrehozásában az isteni akarat volt, az a világ föntartásában az emberi karakter s ezt ölte meg bennünk a rendszerré emelt protekció. Az egész országban, az egész társadalomban. Annak a rovarnak a sorsára jutottunk, amelynek minden szerve elkorcsosodott s nem maradt csak szája és gyomra. Egy új emberfajt nevelt ez a rendszer: a homo invertibratust, a gerinctelen embert, akinek a járása bukdácsolás, a beszéde dadogás, az elmebeli munkája meddő, mert nincs neki akaratereje.

Bizonyára történelmi munkát végezne az az államhatalom, amely véget vetne ennek az erkölcsi tatárjárásnak, azonban kevés kilátás van arra, hogy ma megtörténhessék ez a megváltói munka. Egy emberöltőn át oly mélyen beszűrődött ez a rendszer a társadalom szervezetébe, hogy idült nyavalya lett belőle s akik hivatalva volnának az orvoslásra, azoknak minden percükre szükségük van, hogy helyt állhassanak azok intrikáival szemben, akik éppen annak a méltelyes korszaknak a szülöttei.

A ma nemzedékén már alig lehet segíteni. Azonban a társadalmi harcok hajnalán érezzük már a tisztító

zivatar szellőjét, melynek menydörgését talán mi már nem fogjuk megérni s a bekövetkezendő nagy változások félős reménységével nézünk előre. Dante kétségbeejtő igéi ránk illenek, mi már beléptünk az örök szolgaságba, melynek messiása nincsen — de nyomunkban új generáció jön, friss, viruló, mételyezetlen: ezeknek adjunk karaktert és magára támaszkodó akarat-erőt, a mi nekünk nincsen.

M. Sz.-ak alkonya.

A fővárosi publikum már jóelőre megcsinálta az emesz szovicceket, m. sz.-meg szabadlábbon vagy mint szédélgés, így hívta már jó ideje a hallatlan percentekkel, leírásokkal, késedelmi kamatokkal, írárdijakkal és tudja az isten micsoda illetékekkel dolgozó szövetkezeteket. Az a kávéházi élc-faragó, ki a fenti szóficamokat gyártotta talán — sőt biztosan — maga sem tudta, hogy ez a szójáték a közeljövőben valóra válik!

A szövetkezetek alkonya ott kezdődött, mikor a nagyobb bankok kezdték a hitelt megvonni tőlük és nem kaptak sehol reeskomptot. A nagyobb és tisztességes kamatlábbal dolgozó takarékpénztárak kissé későn nyultak már ezen rendszabályhoz, tudniillik addig, míg a szövetkezeteknél a pénzkereső publikumnak csak silányabb — ezen kifejezést a pénzügyi viszonyaira alkalmazzuk az illetőknek — keresett és kapott kölcsönt, a nagy bankok szemét hunytak üzelmek fölé, mert az ő köreiket nem bántották. Ennek köszönhető azután az, hogy most aránytalanul sok nemcsak Budapesten, de a vidéken is a szövetkezet, miután azonban az m. sz.-nál sokkal hamarabb és könnyebb volt a pénz megszerzése, mint egy nagyobb bár reális alapon álló intézetnél a pénzkereső publikumnak az a része is, mely anyagilag jobb és megbízhatóbb és mely azelőtt kizárólag a nagyobb takarékpénztárak klientéláját képezte a szövetkezetekhez önlött, csak ekkor ébredtek öntudatra a bankok, mikor látták, hogy az apró-cseprő számba sem vehető alaptőkével alakult s többnyire egy pénz vagy érdekcsoport tulajdonát képező szövetkezet észrevehető módon konkurál velük.

A könnyű pénzszerzési módnak csődje beütött s manapság máris olyanok a viszonyok, hogy a szövetkezetek általánosságban elzárkóztak mindennemű olyan üzlet elől, mely pénzkidással járna, bármilyen reális és nyereséggel járó üzlet legyen is az, most nem akad széles Budapesten olyan m. sz., mely annak keresztülvitelére vállalkozna, a direktorok egyebet sem tesznek, mint a sok

Hófehér gallér és kézelőt

aki akar, az küldje el bizalommal

WEISZ TERÉZ

villamerőre berendezett fehérnemű-mosó, selyemműfestő és vegytisztító intézetébe

— Miskolcz. —

Ugyanott fehérneműek kristálytisztító mosása. —

Olcsó árak. — A gyár felvesz vasalónőket fehér ingekhez darabonként 14 fillérrel, gallér és kézelőgéppel vasalásához jó heti bér mellett.

kölcsönkérőt utasítják el azzal a stereotíp kijelentéssel, hogy most nem lehet, most nincsen pénz, talán majd az őszszel. S a szegény kishivatalnok, kiskereskedő, iparos türelmesen vár őszig, mit is tehetne egyebet?

A pénzvisszonyok már most is a lehető legrosszabbak, de őszre még rosszabbak lesznek, ameddig a trösztök Amerikában európai pénzzel kénytelenek dolgozni, míg az a nagy harc melyet a trösztök ellen az új világban indítottak, békés uton kiegyenlített nem nyer, addig a pénzsükség sem fog nálunk megszűnni, de a trösztök bírják a sztrájkot — mert jóformán annak nevezhetjük ezt — az m. sz.-ek azonban nem, és így ha meg is lesz a béke, addig már nagyon sok szövetkezet és ujjonul átalakult részvénytársaság leli majd gyászos végét legjobb esetben olyatén módon, hogy felszámol. De ez a legjobb eset! Sokkalta valószínűbb ennél az, hogy a közeljövőben tömeges csődökre és fizetéképtelenségekre van kilátás a szövetkezetek körében.

A központi előlegező bank ügye is magával ránt a bajba legalább is másik két apróbb szövetkezetet, s nem kell sok, hogy a lavina útjában egyre nagyobbodva mire földet ér egy csomó létjogosultság nélküli tisztán egyéni önzés vagy egyéni érdekek és ambíciók kielégítése végett alakult bankokcskát söpörjön magával a csuf megsemmisülésbe: csődbe.

A bankok szaporodása mindig örvendetes közgazdasági haladást jelent, de csak egy bizonyos határig, azontul a beállott szaporodás beteges állapotra mutat, mely orvoslásra szorul, olyan az a baj, mint a kelevény, orvosi kéz megérés előtt is eltávolíthatja késsel, de ha várnak vele megérik s kifakad, sajnos nálunk ez utóbbi a rendes lefolyási módja mindentajta társadalmi vagy közgazdasági bajnak.

Nemzeti kereskedelem.

Ferde társadalmi konvenció.

Ha kereskedelmünk lassu fejlődésének okait kutatjuk, ugy nem csupán politikai helyzetünkben kifolyó megkötött gazdasági állapotainkra kell figyelemmel lennünk. Megfigyelésünknek ki kell terjednie szorosán vett beléletünkre, a magyar társadalomra, annak eszméire, szokásaira, nézeteire, szóval: a magyar társadalom konvencióra.

A folytonos évszázados fizikai és elméleti (főleg közjogi) harcok a nemzet középosztályának nevelését igen szűk keretbe szorították. Ennek a régi nevelésnek kell betudni jelenlegi középosztályunknál mutató konzervatív világfelfogást, amely a kereskedelmi szellemet a társadalmi konvenciók által békóba szorítja.

A magyar középosztály, amely tulajdonképpen hivatva volna kereskedelmi létünk alapvetője lenni, a bürokratizmus karjaiba veti magát. Az önállóságra való törekvés szelleme nem akarja átjárni a magyar fajt. — Sőt mi több, az uri magyar társadalom kivonja magát azon (még sajnos, igen kicsiny) körből, amely a nyugati modern államokhoz méltóan a kereskedelmi szellemet óhajtja megteremteni. Csak nemrég olvashattuk, hogy egy dúsgazdag osztrák herceg egy előkelő német pénzintézetben helyezte el fiát, hogy dolgozzék és tanuljon.

A munka, amelyet a polgár végez, éppen olyan nemes, hogy elvégezheti a herceg is. A végzett munka — legyen az bárminő — ha alapja becsületes, nemes gyü-

mölcsöket terem. Es ezt — sajnos — a mi magyar társadalmunk nem érti meg. Egy foglalkozás, amely a külföldön a legelőkelőbb, nálunk lenézett és megvetett. A külföld megérti, hogy a kereskedelem alapja a nemzetek gazdasági megerősödésének és a népek anyagi jólétének. A mi társadalmunkban — akárhogy tagadjuk — gyökeret vert a konzervatív felfogás, amely ahelyett, hogy emelné a kereskedelmi pályára törekvők számát, — még azokat is visszariasztja, a kik e maradi gondolkodást lektüzdve, azon szabad munka körét választanák, mely által leghamarabb juthatnak el az emberi boldogulás ideáljához: az önállósághoz.

A magyar társadalom, a művelt középosztály, a tősgyökeres magyar faj fentartó eleme saját maga okozója annak, hogy nincs magyar nemzeti kereskedelem.

Ha majd eloszlik a köd, megváltozik a ferde társadalmi konvenció, a maradi világfelfogás és vérünkkel válik az a tudat, hogy minden munka becsületes alapon, etikai magaslapon áll, akkor fejlődhetik majd kereskedelmünk szabadon és akkor az életrevaló magyar nemzet játszva fog lépést tartani a huszadik század modern népeivel.

Öngyilkos diákok.

Mit mond a statisztika?

Számokba szedett halál okok.

Valahányszor az iskolaév kezdetét veszi, mindannyiszor az illetékes körökön, legfőképpen azonban a szülőkön bizonyos felelem, remegés és ijedelem vesz erőt. Az élet nagy és gazdag iskolája, sajnos, erre évek óta bőséges tapasztalatokat nyújtott. Tagadhatatlan, hogy ezt mi újságcsinálók konstatahatjuk a leghitelesebben, mint akik napnap után referátát írunk az eltűnt, vagy öngyilkos fiuk tragikus sorsáról. Hogy ennek a megdöbbentő pusztulásnak, ennek a szomorú statisztikának mi a közvetlen oka, előidézője, azt sokféleképpen magyarázzák a tudós professzorok s egy-egy ilyen tudományos értekezésből kifolyólag megállapították, hogy 714 esetben 15 éven aluli fiuk, 164 esetben ugyanilyen koru leányok követtek el az elmúlt évben öngyilkosságot, a 15—20 év közti korban a fiuknál 242, a leányoknál 5 öngyilkosság fordult elő.

Ha ezen öngyilkossági esetek közül kiválasztjuk azokat, amelyek középiskolai tanulókra vonatkoznak, kiderül, hogy a 15 éven felüli korban 4-szer oly gyakori volt az öngyilkosság, mint a 15 éven alóliban. Az öngyilkosság oka gyanánt az eseteknek csaknem egyharmadrészében büntetéstől való félelem szerepel (366 eset), 70 esetben elmebaj, 18-ban szerelem, a többiben a legkülönbözőbb, sokszor egészen jelentéktelen okok, mint például harag, szórakozástól, mulatságtól való eltiltás stb. Különösen tanulmányos 284, kizárólag középiskolai tanulókon észlelt s egészen részletesen megvilágított eset. Ezek közül 29-ben kétségtelen elmezavar bizonyítható. 51 esetben családi terheltség mutatható ki, a felszálló ágon többszörös elmebaj, iszákosság stb. fordul elő.

Az öngyilkosok közül 69 tanuló igen csekély tehetségű volt, azért nem tehetett kellő előmenetelt a tanulásban s szülei mégis tanulásra kényszerítették. Másik 68 tanuló kiváló lelki tehetségek mellett jellemtelenség és jellemhibák szerepeltek az alkohol és nemi excesszusok romboló

hatása kétségtelen. Igen sok más tanuló nál teljesen célszerűtlen, hibás életrend, meg nem felelő diákszokások majmolása állapítható meg. Sok esetben azonban semmiféle felvilágosítást nem adnak az adatok az öngyilkosság valószínű okáról.

A kassai ipartestületről.

(Előljárósági ülés. — Eladó a testület háza. — Gépipari segélyek. — Szervező iparosok.)

A kassai ipartestület előljárósága tegnap este 8 órakor *Wirth* József ipartestületi elnök vezetésével ülést tartott, melyen az előljárósági tagok nagy számmal jelentek meg. Az ipartestület Harang utca 10. szám alatt levő házat eladóvá tette. A ház, mintegy 16000 korona teher van, melyet a kassai Takarékpénztár, mint kölcsönt nyújtott.

Eddig 6 százalékot fizettek a teher után, most azonban a Takarékpénztár 6¹/₂ százalékra emelte a kölcsön kamatdíját. Ez a körülmény csak inkább siettet a ház eladás ügyét. Az előljáróság többek hozzájárulása után elhatározta, hogy a ház eladási összegét 32000 koronában állapítja meg, mely minden levonás nélkül készpénzben fizetendő. Eddig a házra három ajánlat érkezett: Koczányi Béla 30.000 koronát, Vitéz A. utóda 31.000 koronát és Breitner Mór 33.000 koronát ajánlott fel. A két első ajánlat készpénzfizetésben szól, a harmadik azonban elfogadhatatlan fizetési módozatot ajánlott fel. Ez okból a ház eladás ügyét továbbra is szorgalmazni fogják.

A kamara átíratát tárgyalta ezután, a Békefi Adolf kassai szabómester által kért gomblyuk varrógép ügyében. A kereskedelmi miniszter a gépadományozás feltételül kikötötte, hogy az ipartestület erkölcsi felelősséget vállaljon a gépnek rendeltetési céljára megfelelő használatáról. Az előljáróság határozatban kimondta, a gépnek felügyeletét átruházza az ipartestület szabó szakosztályára, az gondoskodik a felügyeletéről és a gép felhasználásáról.

A kassai iparosok közel egy éve foglalkoznak a kisiparosok, vállalkozók, általában véve a munkaadók szövetségének megalakulásával. Az erre vonatkozó alapszabályokat elkészítették s a kereskedelemügyi miniszter pusztán néhány stiláris módosítás végett azt visszaküldte.

Az előljáróság az ügy tárgyalására akként határozott, hogy az a legközelebb, az ipartestület nagytermében, a kassai iparosok nagygyűlése elé terjesztessék. Ezután még a kassai munkás baleset biztosító és betegsegélyező pénztár bizottságába választandó küldötteket jelölték, még pedig a kassai kereskedőkkel együttesen. A nagy fontosságú ülésen — mely az előljárósági ülést, a nagyteremben követte, sajnos nem volt olyan az érdeklődés, mint aminőt az ügy méltán megérdemelt.

UJDONSAGOK.

Nem haltak hiába.

Azok a francia alattvalók, akik Casablancában a kabylok gyilkos dühének áldozatul estek, nagy hála rá kötelezték Franciaországot. Pedig sem hősök, sem apostolok nem voltak. Semmiféle magasabb cél nem lebegett szemük előtt, amikor a halálba mentek. Nem is mentek, a halál jött el hozzájuk, rájuk tört. Embergyilkolás volt

Zálogcédulákat

mindennemű javítást és új munkát jutányosan, jótállás mellett készítek. Mindenféle ékszerekben, svájci zseb- és inga-órákban nagy raktár. **Heilmann Henrik** órásmester és aranyműves Kossuh Lajos-u. 9. sz.

veszek. Régi antik ékszereket és drága kövek jó árban vásárolok.

Aranyműves és órás műhelyemben

mindennemű javítást és új munkát jutányosan, jótállás mellett készítek. Mindenféle ékszerekben, svájci zseb- és inga-órákban nagy raktár. **Heilmann Henrik** órásmester és aranyműves Kossuh Lajos-u. 9. sz.

biz az, a legvadabb barbarizmus fellobbanása. A kiontott vér vádja hangosan kiált az anyaország fülébe. A lemészároltaknak a legfényesebb elégtétel is későn érkezik. Kissé előbb kellett volna a biztonságukról gondoskodni.

De már megtörtént és akárhány bombát is röpit a francia tüzérség Casablanca házaira, a halottakat nem támasztja fel. E szerint kárba vész a puska. Egy kultúr nép nem vehet vérengzéssel elégtételt a vérengzésért. De azért mégis vesz. Az ágyutörkök hangosan bömbölnek a megriasztott szaracén utódok fülébe s hogy azt a bömbölést megtehetik, ebben rejlik az áldozatok nagy érdeme.

Amit az algezirasi konferencián csiszolt agyvelejü diplomaták hiába igyekeztek nyélbe ütni, azt megcsinálta a marakkói embercsorda. Jogot adott Franciaországnak a pacifikálásra. A *cim* a fehérek védelme, a *cél* a hódítás. És Vilmos császár akárhogy is túszköl, ez a cim pompás hidat épített a francia külpolitikának a terjeszkedésre. A szerencsés Gallok az egész világ rokonszenvétől kísérve csinálhatják most ugyanazt, amit azelőtt európai háboru veszedelme nélkül meg nem kísérelhetek volna.

A cim és a hangulatot megváltoztatta a francia alattvalók kiontott vére. Ez a vér tehát még sem hullott meddő szirtre, hanem rögtön porhanyított s a hódítók ekeje ezen a rögn keresztül vígan beleszánt az idegen területbe.

Igy oldotta meg a marakkói kérdést a buta kabilok öldöklő fegyvere.

— **Kassaiak a gyógyszerész kongresszuson.** A magyarországi gyógyszerészek most tartják ez idei kongresszusukat Debreczenben. Kassáról a kongresszuson részt vesznek: Moinár Sándor, Székely-Doby Géza és Szegő Imre gyógyszerészek. A kongresszus Székely-Doby Gézát jegyzőjéül választotta.

— **Kassai színészek a Népszínházban.** Máder Rezső a Népszínház vig opera igazgatója a jövő hónapban megnyíló színházához a kassai társulattól Nagy Gyula komikust és Kürthy József jellemszínészt szerződtette. A két színész pótlásáról Komjáthy János színigazgató már gondoskodott. A kassai társulat szeptember hó közepéig játszik Brassóban s a kassai színiévadot az igazgató október hó elsején nyitja meg.

— **Az abosi postarablás.** A felvidéki csendőrség nagy erélyvel folytatott nyomozása mindeddig sikerre nem vezetett. Az abosi postarablás helyszínén künn járt Cselényi Béla rendőrkapitány több detektívvel, hogy megnézzék a kifurt kasszát. Megerősítette a helyszíni szemle azt a nézetünket, hogy a kassai és az abosi tettesek egyazon személyek. A hat tagból álló banda a csendőrség véleménye szerint szétoszlott s egy meghatározott helyen fognak találkozni. Nem lehetetlen, hogy a rablók Kassára jöttek. A mi rendőrségünk oly hiányos, hogy itt valóban nyugodtan élhetnek. Bár konstatálnunk kell, hogy a nyomozás Kassára is kiterjeszkedik. Valószínűleg ez a betörő banda 2 tagja járt Weiner Izsó lakásán. Nevezetes, hogy ezeket a tetteseket többen látták s ugyszólván a szemtanuk mind más személyleírást adtak a szökésben levő gonosztevőkről.

— **Erdőéri és vadóri szakvizsgák.** E hónap közepén adta ki rendeletét e tárgyban a földművelésügyi miniszter s ma a hivatalos lap közli is a pályázati hirdetményt. Ugy az erdőéri, mint a vadóri szakvizsgák október hónap 21-én veszik kezdetüket s az ezt követő napokon fog folyni. Erdőéri szakvizsgát lehet tenni: Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Máramaroszigeten, Kolozsvárt, Brassóban, Nagyszebenben, Temesvárott, Pécsen és

Szombathelyen. Vadóri szakvizsgát pedig Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsvárt. A szakvizsgálatok mindenütt a vármegye székházában fognak megtartatni d. e. 9-től kezdve. A szakvizsgálatot letenni óhajtok kellőképp felszerelt kérvényüket azon erdőfelügyelőséghez adják be szeptember 30-áig, amely erdőfelügyelőség székhelyén óhajtják letenni a vizsgálatot.

— **A gazdák figyelmébe.** A kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek figyelmébe ajánlja, hogy vetési célokra mielőtt lóhere és lucerna magvakat vásárolnának, saját érdekükben a kinált árúból mintákat vegyenek és azokat megvizsgálattatás végett az illetékes m. kir. állami magvizsgáló állomásnak küldjék meg. Ugyanis a hatóságok utasítva vannak arra, hogy a forgalomba kerülő vetőmagvakat a legszigorubbán ellenőrizték és az idézett törvény értelmében azok, akiknél hamisított vagy arankás vetőmag találtatik, büntetés alá fognak esni. Igen kívánatos, hogy gazdáink ez óvatosságot betartsák, mert csak így lehet az aranka ellen hatásosan védekezni s export érdekeinket megvédelmezni.

— **Őszre elkészül a csatornázás.** A Fried és Adorján cég, mint értesülünk még ez év őszén befejezi a közcsatornázást. A hatalmas munkát ily rövid idő alatt csak úgy készíthetett el, hogy az építő cég több száz munkást foglalkoztatott.

— **A komikus kalandja.** Göndör Aurél nevét ismerik az egész országban. Kevés bretilikomikusnak van terjedelmesebb hangja, mint neki. Csak úgy visszhangzanak a vidéki kávéházak, ahol nekiereszti hömpölygő magyar bubánátát. A napokban azonban a kövérhangu komikus nagyon kellemetlen helyzetbe jutott. Hódító körútján föltartóztatta egy kuplé, amelyet a szocialistákról énekelt Szegeden. A szegedi koalíciós közönségnek nagyon tetszett a kuplé. Gondolta magában Göndör Aurél: erre a sikerre vacsorázom egy jót. Leült, fölvette az asztalkendőt és csepettet. Hiába, senki sem jelentkezett. Végre a tulajdonos szánta meg és magyarázta meg neki, hogy jó lesz Szegedről menekülni, mert itt éhen halhat. Ma este még valami szatócsboltban szerezhethetőle szafaladét, de holnap semmiért sem lehet jótállani... A vándortrubadur sietve csomagolt es ment Nagyváradra. A szegedi szocialista pincérek távirata azonban akkorra oda is megérkezett. Göndör Aurél megszállt a Zöldfa szállóban s gyanútlanul ült le ebédelni. Az egyik pincér megállt és meghajolt előtte:

— Göndör urhoz van szerencsém?

— Igen én vagyok — mondta önértzetesen.

— Nem méltóztatnék talán elénekelni azt a kuplét a szocialistákról?

Göndör Aurél ekkor már tisztában volt a helyzettel. Mit tehetett mást, sürgősen bocsánatot kért. Így kapott ebédet. Ebéd után feketére az Emkébe ment. A pincérek azonban itt sem szolgálták ki. Végre is táviratban kellett a szegedi pincérektől bocsánatot kérnie s megvárni a feketével a szegedi pincérek salvus conductusát. A kellemetlen kuplét pedig levette a műsorról.

— **A pécsi vendéglős kongresszus.** Mint megirtuk, a magyar vendéglősök országos szövetsége, valamint a vendéglősök, kávéosk stb. orsz. nyugdíjintézete szeptember 11—13. napjain Pécsen tartják közgyűléseiket. E kongresszusoknak sok és fontos tárgya van, de ünnepegekben sem lesz hiány. A részletes program a következő: Szept. 11-én érkezés, d. u. 4 órakor nyugdíjintézeti közgyűlés, este 8 órakor ismerkedés, szeptember 12-én reggel 8 órakor a pécsi ipartársulat zászlószentelése, fél 10 órakor szövetségi közgyűlés, d. u. 2 órakor diszebed, utána a Littke pezsgőgyár megtekintése, az utóbbi helyen oszonna. Este diszkivilágítás és diszladadás. Szept. 13-án a püspöki székház, dómtemplom és a Zsolnay-gyár megtekintése, villás reggeli, dél-

után kirándulás a Tetytyére, a baranyai horok bemutatása. Részvételi díj elszállással és az ünnepegekre szóló igazolványokkal 30 kor.

— **Összeesett munkás.** Tegnap reggel Borbély Gyula a Fried és Adorján cég alkalmazottja a Virág-utcán munka közben hirtelen rosszul lett és összerogyott. A gyorsan előhívott mentők a közkórházba szállították.

— **Uj nevelőintézet vakok részére.** A negyedfél év előtt elhunyt lovag Wechseltmann Ignác egy millió négyszázezer koronát hagyományozott egy vakok tanintézete létesítésére. Az intézet, mely az alapító és neje nevét viseli, ősszel nyílik meg. Az új intézetbe felvesznek az ország barmely vidékére való 8—10 éves vak gyermekeket, még pedig valláskülönbőség nélkül. A növendékek az intézetben teljesen díjtalanul nyerneket ellátást és oktatást, sőt ruházatot is és hozzátartozóiknak csak fehérműről kell gondoskodni. Akinek tehát vak gyermeke van és azt az intézetbe fel akarja vétetni, folyamodjon a „lovag Wechseltmann Ignác és neje Neuschloss Zsófia vakok tanintézete“ bizottságához (Budapest, VII., Sip-utca 12. sz.) A folyamodványhoz születési-, orvosi- és himlőoltási bizonyítványt kell mellékelni és szeptember 20-ig beküldeni.

— **Talált tárgyak.** Találtatott egy dobozban több villanyelem, továbbá egy karikán több kulcs. Átvehetők a rendőrségnél.

— **Amerikai ujságok.** Az Egyesült Államokban jelenleg huszonötezer lap van, melyekből 2500 naponta jelenik meg. Kiszámították, hogy Amerikában százhetvenezer ember közvetlenül az ujságírásból él, azonkívül még vagy egy millió ember huz kisebb-nagyobb jövedelmet az ujságírásból. Ez a huszonötezer lap 8 milliárd példányban jelenik meg naponta, úgy, hogy minden lakóra (asszonyokat és gyermekeket is beleszámítva) évente száz lappéldány jut. Az amerikai lapok legnagyobb része szedőgépen készül; a nagy lapoknak 50—70 ilyen gépe van.

— **Báró Kozmitza Miklós (előbb Matoni H.) Erzsébet királyné sósfürdője Budapest Kelenföldön.** Telephonszám 40—84. Ezen fürdőgyógyhely, mely különösen női bajokban, továbbá athosi és általános verőbőségben, verőcéri pangások esetén, máj, és lépajokban, aranyérben *nemcsak hazánkban — de a külföldön is unikumot képez*, — az új tulajdonos által óriási áldozatokkal egészen ujonnan renoválva és bővíve, gőzfűtéssel és villamos világítással, zárt és üvegezett fürdőfolyosóval, női pihenő helyekkel lett ellátva, de a 3 vendégépületben a vendégszobák is legszebben és legkényelmesebbre lettek berendezve, úgy hogy ezen gyógyhely nem csak a nyári idény alatt, hanem egész éven át, tehát télen is használható. Az ivó kura ingyenes, s e tekintetben a keserűvíz források legjobbjai, a Király, Deák Ferenc, Szent István, Erzsébet királyné források vizei állnak a t. c. közönség rendelkezésére. A vendégszobák árai mérsékeltek. A t. c. közönség szórakoztatására szolgálnak, fürdőzene naponta d. e. 9—11-ig d. u. 4—5 óráig, továbbá a társalgó teremben az összes napilapok és illusztrált heti lapok, könyvtár és zongora. A fürdőt n. állandóan egy női orvos látja el az orvosi teendőket. A vendéglő Takács János vendéglősnek fővárosszerte ösmert kitűnő vezetése alatt áll. Villamos és Telephon állomás. Fürdő prospektus kívánatra postafordultával bérmentesen megküldetik.

— **Magyar Otthon.** Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejárta szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

Schütz és társa

angol uri-szabók

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2. szám.

Nagy választék valódi angol szövetekben. Megérkeztek a legdivatosabb kelmék és szövetek. Rövid idő alatt készítünk uri öltönyöket.

Komlós József és Társa

Kassa Fő-utca 40. szám. Férfiruha-szabóság, egyházi és egyenruházati intézete.

2 KOSZTOS FIUT

... ELFOGAD ...

teljes ellátásra

gyermektelen uri család, közvetlen az iskolák mellett. ...

CIM A KIADÓHIVATALBAN.

Építkezésre alkalmas szép kertitelkek

a kir. tábla és polgári iskolához közel, szélétől védett, zajtalan utcán igen jutányosan eladó.

Bővebbet HELLVIG ZS. üvegkereskedésében Fő-utca 46. sz. a.

Egy 10 lóerejű 5 üléses automobil

magnet gyújtóval kifogástalan állapotban, elköltözés miatt olcsón eladó. Cim: a kiadóhivatalban.

Géplakatos, kovács és asztalos

tanulók

főlvétetnek Dokupil és Fenyves okl. gépészmérnök gépgyárában Kassa, Vám-utca 15. szám.

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel. — Betéteket kamatoztat betétkönyvecskék ellenében és cheque-számlán **adómentes**

4%-kal

a legelőnyösebb visszafizetési módokat mellett. Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol. Folyószámlahitelt engedélyez fedezet alapján. Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. Szelvényeket díjtalanul vált be. — **Felvilágosítások készséggel adóznak.**

A KASSAI JELZÁLOGBANK R. T.

további intézkedésig

összes régi betéteinek kamatlábát

4%-ra emelte fel **4%**-ra

és **UJ BETÉTEKET** is ezen kamatra fogad el. E mellett a 10%-os tőkekamatadót is **sajátjából viseli.**

**LOKOMOBILOK, GÖZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST